

tell them. One
bro says this to
the Boston Daily
seem that you
between being
id anti-Russian.
al and urgently
n your column".
ry Consul for
d attorney An-
oints out in the
that Lithuanians
can Revolution-
addeus Koscius-
ously think was
ve fought with
ast World War
f is one of the
are heart and
l States in this
says: "Lithua-
soring anti-Rus-
y are unjustly
Dorothy.

Weeks to misin-
people about
the Lithuanians
Corliss Lamont,
merican Council
In the latest
a Today (Sept-
the groundless
score:
ll perhaps be
s attitude to-
lie states of
nd Lithuania.
s voted, in the
become Sov-
USSR. I am
overwhelming
e of these na-
o joining the
no valid pur-
by having an-
the matter at
England has
ne realities of
ng to give of-
s to the Min-
via and Lith-

R of Lithua-
D. C., Mr. P.
d out in his
e New York
and the real
sh action are
s. However,
d perpetrated
ions" run off
all authorities
e well known.
et Russia To-
a "philosoph-
supposed to
However, it

S
uo žodžius?
tempo ma-
rba sunki
reit nuvar-
s skaudė-
ar net ir
centūti nuo
ęjų galima
akinius.
npetingo
fractionisto
L. 6239
vakare.
8 ir
auk.
AVE.
r Park-
e šiaurę
(34)

CITY GR
8507 Hough
Valgykla ir
ALUS
Karšti Valgiai,
UZKVIČIAMS
IR SAVO PATY
Jonas Pečiulaitis - Mar-
Savininkas

as Pakeis
bėlę

sigykit dabar sau
RUDENINĘ SKRYB
avi jums patarnauti geriausiai
mis skrybėlėmis - didžiausias
mės skrybėlės Pavidalų - spalvų -
MS IR VAIKINAMS
Visokio amžiaus.

2.45 - \$3.95 - \$5.00
STAMPŠ su kožu pirkinis
it iškeisti savo Stamp Books.
AMER & REICH CO.
Ave Atdara Val

DIRVA (THE FIELD)

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland bu the

Ohio Lithuanian Publishing Co Tiesa

6820 Superior Ave. Cleveland,

Subscription per Year in Advance
In the United States \$2.00
In Canada \$2.50Entered as Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the Act of March 3, 1879.

No. 40

KAINA 5c.

CLEVELAND, OHIO SPALIŲ-OCT. 2, 1942

DIRVA (THE FIELD)

SAVAITINIS LAIKRASTIS

Išleidžia Penktadieniais Clevelande

Ohio Lietuvių Spaudos Bendrovė

Metinė Prenumerata

Suvienuose Valstijose \$2.00
Kanadoje \$2.50

D I R V A

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

(27-ti metai :: 27th Year)

DARBAI

IR DARBININKŲ ŽINIOS

Moterims Turės Mokėt
Tiek kiek Vyrams

Karo Darbo Taryba pri-
ėmė patvarkymą kad mote-
rims karo reikmenų dar-
buose būtų mokama lygiai
tiek kaip ir vyrams ir kad
nebutų daroma skirtumų,
kaip buvo iki šiol.

Sis nuosprendis padary-
ta del nesupratimo kilu-
sio Brown and Sharpe Co.,
Providence, R. I., ir liečia
7600 tos dirbtuvės darbi-
ninkų.

Veža į Vakarus. Henry
J. Kaiser, Portland, Ore.,
laivų statytojas, renka ir
veža darbininkus šimtais ir
savo dirbtuves iš New Yor-
ko ir apilinkinių.

General Motors, anot pa-
stary apskaičiavimų, užlai-
ko savo dirbtuvėse išviso
313,000 darbininkų.

SENATAS priėmė bilių
kurio vienbalsiai autori-
zuoja Prezidentą Roosevel-
tą imtis sutvarkyti algas,
kainas ir uždarbius sulyg
Rugsėjo 15 laipsnio.

Amerikos darbo įiegu
administratorius Paul V.
McNutt siūlo įvesti įstaty-
ma sulyg kurio darbininkai
galėtų būti imami ir statomi
ir darbus kuriuose jie
labiausiai reikalingi.

Svarbus klausimas yra
palaikymo darbininkų ūke-
se, kur jų stoka ir del ko
nukenčia derlius. Sako, tu-
rėtų būti pakelta mokesčių
ukų darbininkams, tik ta-
da jie dirbs ūkėse ir neis i
miestus.

Karo reikmenų produk-
cija, kaip skelbia produk-
cijos tvarkytojas Nelson,
neina reikiamu smarkumu.
Jo apskaičiavimu, Rugsju-
čio mėnesį gamyba buvo
14 nuoš. mažesnė negu tu-
rėjo būti.

Atstovų Rumuose priim-
ta bilius sulyg kurio skir-
riama \$600,000,000 staty-
mui 388,750 gyvenamų bu-
tų karo darbininkams in-
dustrijuose centruose.

Pieno šymet per pirmą
pusmetį šioje šalyje paga-
minta 42,570,247 tonų -
toku būdu turėtų būti virš
85 milijonų tonų pieno per
visą šį metą.

ANGLIJOJ, Vokiečiams
lėktuvais užpuolus vieną
pietinį miestelį, užmušta 20
mokinių ir 2 mokytojos, 34
mokiniai sužeista, jų mo-
kyklą susprogdinus.

Iš VICHY, Prancuzijos,
praneša kad Vokiečių oku-
puotoje Prancuzijoje Vok-
iečiai internavo 1,400 S.
V. piliečių. Ta naziai daro
sako atsilyginimui už areš-
tavimą Amerikoje Vokieti-
jos piliečių.

Stalingradas vis Atkakliai Kaujasi ir Laikosi

Naziai nors Sunkiai, vis Laimi

Maskva, Spalių 1. — Vo-
kiečiai darydami puolimus
tankais užėmė naujas dalis
Stalingrado, įtemptame
mušyje užvaldyti tą mies-
tą arba jo griuvėsius. Ka-
ras del Stalingrado tęsiasi
jau apie 40 dienų, ir naziai
savo veržimesi pirmyn ne-
ša milžiniškus nuostolius
žmonėmis ir karo pabuk-
lais. Bolševikai laikosi ir
atsiūdo mieste visokiuo-
se plyšiuose, duobėse ir vi-
sur kur tik gali. Miesto
griovimas tuo būdu tęsiasi
ir vieni ar kiti laimės, ten
neliks akmens ant akmens.

Šiaurėje Stalingrado vei-
kia Rusų pagelbinė kariuo-
menė, atakuodama Vokie-
čius sumažinimui jų įiegu
pačiame mieste.

Kaukaze, pranešimas sa-
ko, Rusai sumušė visą Ru-
manų kalnų diviziją, kuri
neteko 8,000 vyrų užmuš-
tais ir sužeistais.

Sovietai praneša nuskan-
dinę Vokiečių transporto
laivą Baltijos juroje.
Iš Berlio praneša apie
Rusų stiprias įiegas įtem-
ptai veikiančias Ilmen eže-
ro srityje pietuose nuo Le-
ningrado.

Kalinino srityje šiaurva-
kariuose nuo Maskvos bol-
ševikai savo perlaūžę Vok-
iečių liniją Ržovo gyny-
me.

Britai ir Rusai praneša
kad Hitleriui iki šiol nepa-
vyko pasiekti jo dvejetainio
didžiausių numatytų tiks-
lų — užkariauti Tifliso-Ba-
ku aliejaus sritis Kaukaze
ir pradėti naują puolimą
Maskvos.

VICHY Prancuzijos vy-
riausybė įvedė priverstiną
darbą vyrams tarp 18 ir
50 metų amžiaus, ir neve-
dusiomis moterims tarp 21
ir 35 metų amžiaus. Dar-
bininkai bus statomi į dar-
bus "kur valdžia matys rei-
kalingiausią ir naudingiausią
šaliai". Prisibijoma kad
Prancuzijos vadai nesiųstų
savo darbininkų į dirbtu-
ves Vokietijoje.

S. V. NETEKO jau 58
savo karo laivų šio karo bė-
giu.

S. V. Kareiviai Atvyksta į Port Moresby

Amerikos kareiviai pribuna į Port Moresby, Naujojo Gu-
inejoje, Pacifike. Juos atvykstančios tēmija Australiečiai.

PACIFIKO FRONTE

Spalių 1 pranešimai iš
Gen. MacArthur stovyklos
sako kad alijantų įiegos
pažinęjo 10 mylių pirmyn
vejant Japonus Owen kal-
nų srityje, tuo tarpu karo
laivyno departamentas Wa-
shingtone skelbia apie ne-
tekimą dviejų karo trans-
porto laivų Solomon salų
karo srityje.

Pastarų kelių dienų susi-
rėmimuose su Japonais So-
lomon salose Amerikiečiai
numušė apie 50 Japonų ka-
riškų lėktuvų, savo nepa-
žudydami nei vieno.

Japonai tapo atstumti
nuo Ioribaiwa ir užimta
Nauro kaimelis, 42 mylios
nuo Port Moresby, ir kurį
Japonai daro pasikėsinim-
us.

Amerikos lėktuvai bom-
barduoja Japonų reikmenų
sandėlius tose salose.

NORI DIENINIŲ
ORO ATAKŲ

Britų lakunai darė ata-
ką Norvegijos sostinės Os-
lo, kurią valdo Vokiečiai.
Pradedama raginti kad bu-
tų daroma daugiau tokių
atakų dienos metu.

Amerikos lakunai kurie
tarp Rugs. 18 ir Rugs. 7
dalyvavo atakuose Vokie-
tijos, dabar nustojo veikę.
Tikima jie pradės išnaujo
dalyvauti užpuolimuose.

HITLERIS sakė kalbą i
Vokietijos gyventojus, ku-
rioje prižadėjo paimti Sta-
lingradą ir nupiešė trijų
punktų savo programą su-
lyg kurio užimtas Rusijos
žaliavas panaudos savo ša-
lies reikalam.

Nuo 1885 iki 1927 metų
Suv. Valstijose nulyčiuo-
ta 4266 asmenys, daugia-
usia negrai. Lynčiavimas
tai žmonių gaujos nubaudi-
mas nusikaltėlio, be teis-
mo. Lynčiavimai atsitik-
davo daugiausia pietinėse
valstijose, kur negrai bau-
džiami už užkabinimą bal-
tų moterų ar kokius kitus
prasižengimus.

WILLKIE APLEIDO
RUSIJĄ

Iš Kinijos praneša kad
Wendell L. Willkie, specia-
lis Prez. Roosevelto įgalio-
tinis, po pasikalbėjimų su
Stalinu Maskvoje, nuskri-
do į Kiniją, pas Kinų vy-
riausį vadą, Generalissimo
Čiang Kai-Sek. Ten tyri-
nėja Kinų karo pastangas.
Iš Rusijos Willkie išlei-
tas šalčiau negu kaip bu-
vo priimtas. Paskutinius
pietus valgant su Stalinu,
bolševikai elgėsi su juo ne
taip jau draugiškai. Matyt,
negavo patirti kada Ame-
rika atidarys Vokiečiams
antrą frontą. Willkie kar-
štai ragino Ameriką ir An-
gliją ruošti antram fron-
tui, Rusijoje budamas.

RUSŲ IR VOKIEČIŲ
NUOSTOLIAI

Vokiečiai skelbia kad šio
Rusų-Vokiečių karo laiko-
tarpį jau išmūsta, sužeis-
ta ir paimta nelaisvėn apie
14 milijonų bolševikų kar-
eivių.

Be to, Vokiečiai turi už-
ėmę plotus Rusijos žemių
kuriuose gyvena apie 70
milijonų žmonių, taigi ir
tų Sovietai jau neturi.

Užimta ir geriausia Rusi-
jos maisto gaminimo plo-
tai, didelė dalis išdirbysčių
ir žaliavų centrų.

Metams suėjus nuo bol-
ševikų-nazių karo abi pu-
sės skelbė kad kitoje pusė-
je nuostoliai siekė iki 10
milijonų vyrų. Tuo būdu,
butų jau nelikę nei vieno
nei kitų armijų.

Vokiečių nuostoliai ap-
skaitliuojama 2,500,000 vy-
rų mušiuose su Rusais.

Nėra buvę jokio kito mu-
šio kuriame būtų tiek kar-
eivių žuvę kiek šiame tarp
nazių ir bolševikų.

NUSKANDINTA
JAU 500 LAIVŲ

Rugsėjo 29 d. Amerikos
ir jos alijantų nuskandintų
laivų skaičius pasiekė 500
nuo Gruodžio 7, kada Ja-
ponai užpuolė Pearl Har-
bor. Betgi, praneša, laivų
skandinimas eina mažyn,
pagerinus apsigynimo pa-
sirusimus.

Iš viso su tais laivais žu-
vo apie 5000 jureivių, iš jų
apie 2000 Amerikiečiai.

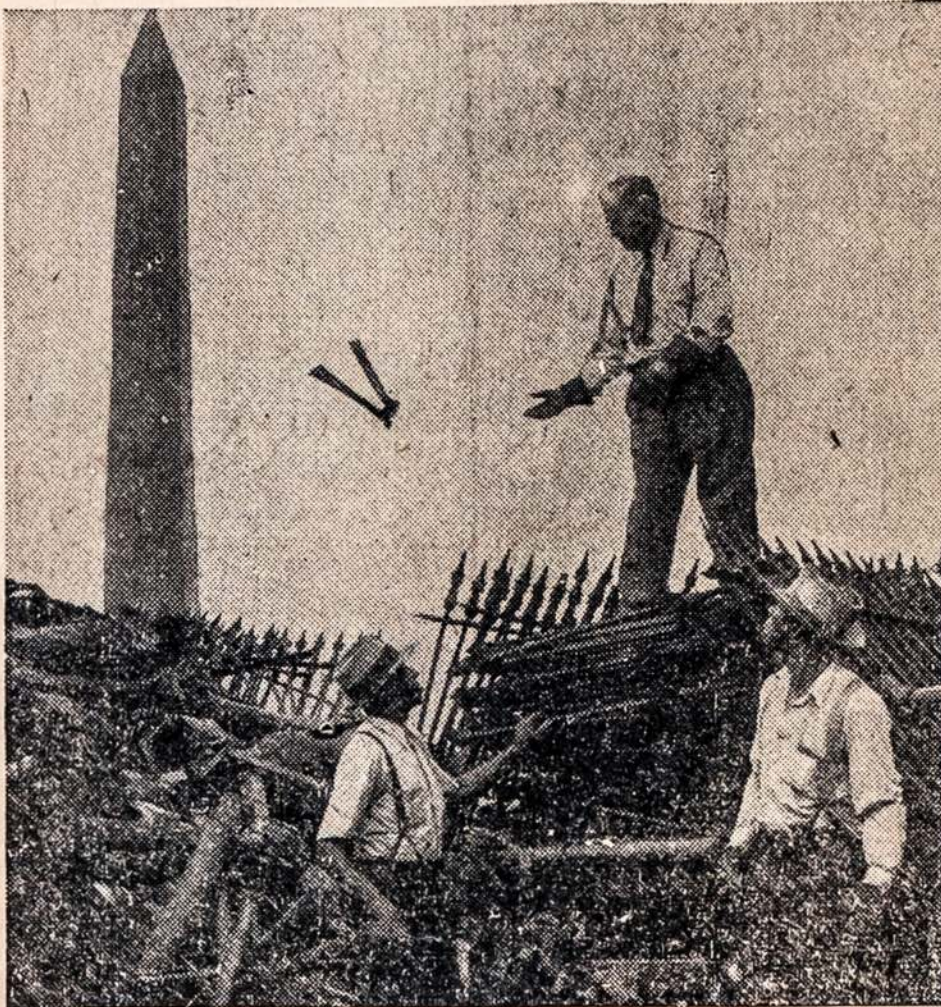
NESUSIPRATIMAI
PLEČIASI

Tarp Vokietijos ir Laval
Prancuzų vyriausybės rei-
škiasi įtemptimas.

Vokiečiai reikalauja kad
Laval'o duotas pažadas pa-
siųsti Vokietijon 150,000
išlavintų darbininkų turi
buti išpildyta iki Spalių 15.

Laval atsakes, tas reikštų
panaudojimą įiegos verti-
mui darbininkų važiuoti i
Vokietiją, nes jie savo no-
rus nesutinka.

Baltojo Namo Sena Tvorą Karo Reikalam

Baltojo Namo, kur gyvena Prezidentas, geležinė tvora, se-
nas padaras, nuplėšiama ir sunaudojama metalui.

PATARIA NEKALBĖ-
TI APIE 2 FRONTĄ

Iš Londono praneša kad
Churchill pareiškė perser-
gėjimą Atstovų Rumuose,
kad palaidai nekalbėtų apie
antrą frontą, tuo pat laiku
Anglų ir Prancuzų radio
skelbė žmonėms ramiai lau-
kti alijantų ofensyvo kokis
dabar ruošiamas.

Churchill pareiškė, mes
turim planus žiemai ir pa-
vasariui, tegul Hitleris sau
spėja ką mes darysim.

INDAI KREIPIASI I
ROOSEVELTĄ

Indijos vadas Gandhi pa-
galiau apsisprendė kad Su-
vienytų Valstybių armijos
prieš Anglus, atlieka šni-
pinėjimo darbą ir su Ame-
rikos ten įvežtais kareivi-
vais. Jos sekiojančios ir
bandančios išgauti iš Ame-
rikiečių kareivių įvairių in-
formacijų. Jos varo penk-
takolūnistų darbą Vokie-
čių naudai, pranešimas sa-
ko.

12 žuvo. Guatemaloje, C.
Amerikoje, nukrito Ameri-
kos skraidanti tvirtovė ir
užsimušė 12 armijos laku-
nų.

BOMBARDUOJA
BALKANUS

Iš Istanbul, Turkijos, at-
eina žinios kad pastarų po-
ros savačių bėgyje Ame-
rikos lėktuvai bomberiai iš
nezinomos vietos pakarto-
tinai atakavo sostines ty
Balkanų šalių kurios skai-
tosi kare, Vokietija prieš
Ameriką — Kroatijos, Ru-
manijos, Vengrijos ir Bul-
garijos.

Spėja kad tie lėktuvai
atskrenda arba iš Rusijos
arba iš Artimų Rytų.

IS LONDONO sako, Ai-
rių merginos ir moterys,

Šiaurinėje Airijoje kurią
valdo Britai, veikiančios
prieš Anglus, atlieka šni-
pinėjimo darbą ir su Ame-
rikos ten įvežtais kareivi-
vais. Jos sekiojančios ir
bandančios išgauti iš Ame-
rikiečių kareivių įvairių in-
formacijų. Jos varo penk-
takolūnistų darbą Vokie-
čių naudai, pranešimas sa-
ko.

12 žuvo. Guatemaloje, C.
Amerikoje, nukrito Ameri-
kos skraidanti tvirtovė ir
užsimušė 12 armijos laku-
nų.

Gumo Tvarkytojas

William Jeffries, Union Pa-
cific geležinkelio kompanijos
narys, paskirtas šalies gumo
administratorium. Jis įveda
patvarkymus taupymui gumo
ir jo naudojimui.

Nuo Redakcijos: Biule-
tinai su žiniomis apie Lie-
tuvų pastarų kelių savačių
bėgyje jau neateina. Iki
jie vėl ateis, šią kolumną
užpildysime šiaip smulkio-
mis įvairiųjų bėmimis.

Hamburgas yra didžiau-
sias jūrų uostas Europos
kontinente.

Kalifornijoje šymet au-
ginama indikų arba kala-
kutų daugiau negu kada
nors iki šiol. Ateina Pa-
dėkavonės Diena, o be ka-
lakutenos ir Amerikos ka-
reiviams nebus šventa.

Brazilija už kavą išsiųs-
tą į kitas šalis pereitais
metais gavo 10 milijonų do-
larių. Karas žymiai suna-
kino kavos ūkį.

Ispanija, normaliais me-
tais, aprupina Europą va-
rių ir švinu, ir beveik išim-
tina šalis kur gauna gyv-
sidabry visą Europą.

Suezo kanalas, apie 100
mylių ilgio, yra ilgiausias
dirbtinas vandens kelias
pasaulyje. Tas kanalas per
Raudonąsias jūras jungia
Viduržemio jūrą su Indi-
jos okeanu ir sutrumpina
juromis kelią iš Europos i
Indiją ir kitas rytų šalis.

Amerikos Raud. Kryžius
kaipo organizacija prasidė-
jo 1881 metais. Bet tikiai
1905 metais Kongresas pa-
darė jį tokios reikšmės ko-
kiu jis dabar yra.

Amazono upė, Brazilijo-
je, atrasta apie 1500 me-
tais; tuomet jos dalį apty-
rinėjo jurininkas Yanez
Pincon. Bet tik 1940 me-
tais ją visą ištyrinėjo Eu-
ropietis Orellana, plaukda-
mas iš vakarų į rytus visa
jos vaga.

Nusižudė su kudikiais.
Maywood, N. J. — Isabelle
DuBois, 32 m. amžiaus mo-
tina, nusižudė su dviem sa-
vo jaunumečiais kudikiais.
Vyras parėjęs iš darbo ra-
do ją ir kudikius dujomis
užtroškusius.

VAŽINĖSIM TIK PO
35 MYLIAS

Visoje šalyje, nuo Spalių
1 dienos ineina galion iša-
kymas nevažinėti automo-
biliu greičiau kaip 35 my-
lias valandai. Nusikaltėliai
galės būti baudžiami dviem
metais kalėjimo ir \$10,000
piniginės pabaudos.

Tas draudimas įvedama
tikslu taupyti gumus 27
milijonų automobilių savi-
ninkų ratų. Tiek šiuo tar-
pu yra užsiregistravusių
privatinių automobilių važi-
nėtojų.

Bus suvaržytas greitis ir
busų.

Norima įvesti visoje ša-
lyje gasolino apribojimas
ir ratų gumų inspektavi-
mas.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KAS KĄ RAŠO

(Spaudoje Pasidairius)

Rašo Vyt. Širvydas.

Mūsų Spaudos Lietuviškumas

Žurnalo Fortune bendradarbis duoda straipsnį apie "foreign language" gyventojus Amerikoje, kurių esama apie 30 milijonų. Tai esąs "dinaminis sąjūdis", kurį reikia pajungti karą laimėti. Apie ne Anglišką spaudą sakoma, ji palaikanti tautines tradicijas ir "home-ly political fires burning".

Deja, jei Fortune rašytojas būtų pasidairęs į mūsų dienraščius jis būtų neradęs tų "tautinių tradicijų" ir "savųjų politinių ugnelių".

Pavyzdžiui, dviejų Chicago dienraščių (Naujienų ir Vilnės) redakcinis Rugs. 14-26 d. perkačius, pastebime štai ką: Naujienos išsidėjo 25 redakcinis, iš kurių tik du kalbėjo Lietuvius reikalais (tremtiniais Sibire ir butų rekvizicija Kaune); Vilnis išsidėjo 40 redakcinis, iš kurių nei vienas nelieta Lietuvos, ar Lietuvų tautos tradicijų (kovos už laisvę), bet trys buvo polemikos su visomis kitomis srovėmis (jas trisys išvadina "pronazinišmis"), o kiti trys redakciniai gyvė Vilnės pikniką ir ragino jame dalyvauti.

Amerikos Lietuvius gyvieji reikalai, jų literatūra, menas, spauda, draugijų gyvenimas, sąjūdžiai Lietuvius gyvenime, įvykiai Lietuvius gyvenime, tautos ateities klausimai — per tas dvi savaites mūsų "diena-lyse" ir "Lietuviškuose" dienraščiuose vietos nerado! Turbut, redaktoriai laiko neturėjo (nusiiršinėjo mintis iš Angliškos spaudos), arba tingėjo Amerikos Lietuvius ir tautos gyvenimą sekti.

Fortune bendradarbis klydo: Suvalstijoje buvo nuliedin-bent Lietuvius Amerikiniai du

dienraščiai jokių tautinių tradicijų neuaklėja ir jokių "savųjų politinių ugnelių" nekursto.

PASIRUOŠKIT

ŽIEMAI

APSIPIRKIT KURO, SUŽIURĖKIT PEČIUS IR SKLEPU KIAURUMAS

Ateina žiema, šalti orai. Šią žiemą svarbus klausimas bus gavimas kuro. Nelaukit, pirkit sau anglį dabar, prisikraukit visai žiemai. Kurie kurinat aliejum, ir to pasirupinkit gauti daugiau tuojau, nes kai vėliau reikės, sunku bus gauti. Anglies galima lengviau gauti, bet aliejų tuoj suvaržys ir vėliau negausit kiek ir kada norit.

Valdžia nedraudžia kuro susidėti didesnį kiekį, net ragina pirkti kiek numatytą reikalingą visai žiemai.

Neužtenka tik prisipirkti kuro ir jį deginti. Patariama apžiūrėti, sutvarkyti pečius kad kuras duotų pakankamai šilumos, kad nesiaikvotų kuras ir šiluma.

Furnasai ir radiatoriai reikia išvalyti nuo dulkių, nes dulkės sulaukia šilumą nuo plitimo.

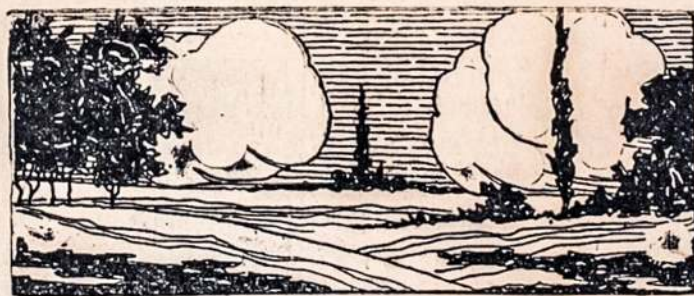
Reikia laikyti tندیiai uždarintus skrepus kad šaltas oras nesunaikintų pusę jūsų šilumos. Plyšėti skrepai, kiauri jų langai ir kitokios švarpos per kurias šaltis į vidų veržiasi yra kuro ir šilumos naikintojai.

Kas gali, patariama tuoj pakreisti aliejinus pečius į anglinius, nes aliejaus davimas bus tuoj suvaržytas.

Namuose patariama laikyti temperatūra apie 65 iki 70 laipsnių, nes karštas oras gyvenamame name nesveika.

SANDARA daro išpažintį kad per paskutiniu du metus ji sukūsis užburtame rate, neradama nei langų, nei durų, ir nieko gero nepuikės. Pamešk socialistinius šunkelius, drauge, tuojau atsiras durys, langai ir gražūs darbai!

PIRMI sidabriniai dolariai Suvalstijoje buvo nuliedin-bent 1794 metais.

RUDUO

Tasyk vėjas auksą žarstė — Žarstė rudenį lapus. Keturiесе nešė karstą, Juodą karstą į kapus.

Lapai pakasti ir auksas.... Aiman! gležna ir trapi! Kaž keno ten neša džiaugsmą Keturiесе į kapus.

Tik staiga ištryškė šauksmas, Lyg šaltinis, pro lapus: Kur jūs nešat mano džiaugsmą Keturiесе į kapus?....

Keturiесе tasyk svarstė, Kaip gyvenimas traspas.... Ir užkasę juodą karstą Gryžo rustus į namus....

Kaunas.

J. Aistis.

BE GIMTINĖS

Štai ir vėl jau ruduo. O kiek jų dar praeis, Kiek dar kartų už lango vėl rožės nuvys, Kol gimtinė ir vėl mes sugrįšim brangion, Kiek dar sykių alėjos lapai nukris?....

Nors ruduo kaip ir ten, toks spalvingas, gražus, Nors voratingliai draikos be vėjo ore, Bet visvien tai ne tas, ne gimtinė čia mūsų, Į kurią vėl sugrįžti šiadien vien svaja.

Tyliai supasi vilnys melsvam ežere, Jo kraštų nematyt, jos dar slepias migloj. Pasakyk, pasakyk, tu butieit atakli, Kaž išvysime naujojo ryto aušroj?

Pasakyk kiek dar kartų ruduo vėl ateis, Kiek dar kartų palangėje rožės nuvys, Kol gimtinė ir vėl mes sugrįšim brangion Ir kol vėl mums pavasaris naujas nušvis?

M. T.

Lietuva ir Rusija

LIETUVIŲ TAUTOS SANTIKIAI SU SLAVAIS

Rašo DR. A. GERUTIS.

(Tęsinys iš pereinio nr.)

BAUDŽIAVA ILGIAUSIA ISSILAIKE RUSIJOJE

Kalbėdami apie Rusišką valdymo laikotarpį, turime ypatingai atsiminti kad Rusija buvo paskutinė valstybė Europoje kuri iki 19-to šimtmečio antros pusės išlaikė pas save baudžiavą. Tuo tarpu kai Vakarų Europoje baudžiava buvo panaikinta jau 18-me šimtmečio ir, vėliausia, 19-to šimtmečio pradžioje, tat ten jau galėjo atsirasti laisva ukininkija — sveikiausias kiekvienas tautos elementas, Rusija užėmus Lietuvą, baudžiavą sustiprino iki vergijos. Ypač Rusų generoliai, kuriems buvo išdalinta dvarai Lietuvoje, atnešė į Lietuvą Rusišką tipo baudžiavą, kuri leido baudžiauninką ne tik parduoti, bet pagal pono užgaidas ir išsiųsti į katorgą Sibire.

Kai carinė Rusija užėmė Lietuvą, daug šimtų, o gal tukstančių Lietuvius tautos sunų tuojau pat gavo pėsčia nukeliauti per "didžiosios tėvynės" neribotus plotus — į Sibirą. Po 1831 metų sukilimo tukstančiai mūsų protėvių vėl nusėjo savo kaulais kelią į Sibirą. Po 1863 metų sukilimo naujiems tukstančiams, žandarų apsaugoje, dar kartą tiko šie poeto žodžiai:

"Kažin ar sugrįšiu—gal ten supusiu Žieminio Gudo pusėj. O jei sugrįšiu savo šalėlen, Ašarėlės paplūsiu..."

O kiek Lietuvius buvo išsiųsta į tą patį šiurpų Sibirą spaudos draudimo laikais už tai kad pasišventėliai nešė iš Prūsų Lietuvišką maldaknygę, Lietuvišką raštą. O, Sibire, Sibire! Jeigu tavo neperžengiami miškai, nykios stepės ir klaidingos dykumos įstengtu prabilti, jie galėtų mūsų tautiečiams, pasibaisėtinomis aplinkybėmis šiadien vėl gavusiems susipažinti su "didžiosios tėvynės" pabaisa, papasakoti kur palaidoti mūsų vientaučių kaukai! Per Sibirą vedė kelias ir į Mandžurijos laukus, kuriuose žuvo tukstančiai mūsų tautiečiai. Už ką? Ar už tai vien kad Lietuvius žemėje slautėjo Muravjovai! Už ką Lietuviai turėjo net po 25 metus tarnauti Rusų carų armijoje, toje pačioje armijoje kuri uždarė kalėjiman dešimtis dvasinėje ir net finzinėje vergijoje laikytų kultūrinių tautų? Už ką mūsų protėviai apšlakstė savo krauju Krimo pusiausio šlaitus, kai 1854-55 metais carinė Rusija vedė karą su tų laikų aliantų (Anglų, Prancūzų, Turkų ir Italų) koalicija? Šį "už ką" sąrašą galėtume ištęsti iki begalybės.... Dar šiadien tinka vargšams tremtiniais šie poeto žodžiai:

"Daugel žūna, daugel puna, Kas apverks jų dalį? Už Uralo, žemės galo, Ne po savo šalį!"

TAUTINIS LIETUVIŲ ATGIMIMAS PO BAUDŽIAVOS PANAIKINIMO

Baudžiava, kuri buvo paskelbta panaikinama tik 1861 metais (faktiniai ji buvo panaikinta keleriais metais vėliau), turėjo negeistinių padarinių Lietuvius tautai ne tik ekonominiu bet ir kultūriniu bei grynai psichologiniu atžvilgiais. Pati baudžiava buvo pašalinta labai nepalankiomis Lietuvius tautai sąlygomis. Bet darbšti, nuosaiki ir savo esme kulturinga Lietuvos ukininkija, nežiurint visų Rusų administracijos dėtų kliaudžių ir tiesioginės sprespaudos, per nuostabią trumpą laiką po baudžiavos panaikinimo atkuto ir davė Lietuvius tautai sunus kurie jau stoji atvirą kovą prieš cariškus Muravjovus. 1883 metais nušvinta "Aušra" su Dr. Jonu Basanavičium prieškakyje, 1889 metais sugaudžia Dr. Vincas Kudirka "Varpai" su galingu šūkiu, "Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite!" 1896 metais pasirodo, kaip kartą yra išsitaręs rašytojas Augustinas Gričius (dabar išvežtas į Sibirą) "Žmogaus-legendos" — Kun. Tumo-Vaižganto redaguojamas "Tėvynės Sargas", per visą Lietuvą nuskambėjo palaimintos muzos dainiaus Maironio balsas:

"O vienok Lietuva Juk atbus gi kada: Ne veltui ji tiek iškentėjo!"

Tik į darbą greičiau, Tik mlykėkim karščiau! Tik, vyrai, pajudinkim žemę!"

Taip, Lietuvius vyrai būtų pajudinę savo žemę daug anksčiau jeigu jų nebūtų užgule Muravjovai su baudžiava, rašto draudimu ir kitomis nuožmėmis Maskviškėmis priemonėmis.

Tik po baudžiavos panaikinimo, kada, nors ir labai sąlyginę riba ribotą laisvę atgavo Lietuvos tautos kamienas, tiktai tuomet tautinis atgimimas ir kova už tautos ateitį prasidėjo visu platumu. Galima įsivaizduoti kiek Lietuvius tauta būtų laimėjusi jeigu carinė autokratija nebūt išlaikiusi Lietuvius tautos finzinėje vergijoje iki 1861 metų (baudžiavos panaikinimo), o po to nebūtų uždėjęs vėl keturioms dešimtims me-

tų dvasinės vergijos — Lietuviško rašto uždraudimo. Lietuvius tauta būtų atbudus keliomis dešimtims metų anksčiau.

Paminėsime dar kad Rusų administracija uždraudė kelti viešumon baudžiavos panaikinimo klausimą, kai bajorija, kurios dauguma savaime nebuvo netoli gražu pavyzdinga, nei tautiškai susipratus, dar 19-to amžiaus pradžioje ėmė diskutuoti baudžiavos panaikinimą. Kai kurie šviesesni Lietuvius pajorai (pav. kanapinnkas Povilas Bžostauskas) dar 18-to šimtmečio antroje pusėje savo valstiečius jau buvo paleidę.

LIETUVIAI EKONOMISKAI SPAUDŽIAM, O POLITISKAI — BETEISIAI

Rusų administracija savo valdymo laikais nesirupino nei ekonominio gerbuvio kėlimu Lietuvoje. Priešingai, ji laikė Lietuvius tautą ne tik dvasiniame, bet ir ekonominiame skure. Juo žmonės skurdesni tuo lengviau Muravjovams atrodė siekti savo tikslus, nukreiptus prieš Lietuvius tautą. Taip truko iki pat to momento kol Rusų gubernatoriai galėjo valdyti Lietuvą. Net dar šiame šimtmečio, kai pačioje Rusijoje ėmė siubuoti carų sostas, tik retas Lietuvius inteligentas tegalėjo pasilikti Lietuvoje. nes čia visas vietas užėmė atėjūnai Maskoliai. Lietuvis buvo priverstas pelnviti duona "matuškoje Rusijoje" arba įieškoti laimės plačiame pasaulie. Iš kiek šimtų tukstančių Lietuvius kritinių veržėsi dainos graudingi žodžiai, "Sudiev, Lietuva!" kai jie turėjo išvykti iš savo gimtojo krašto, nes čia šeiminkavo Muravjovai!

Ir vis delto, nežiurint visos sprespaudos, Lietuvius tauta visumoje ir ekonomiskai patiege geriau susitvarkyti ne kaip patį valdanti Rusų tauta. Ypač po 1905 metų, kai po revoliucinio sukrėtimo Rusų carų rumuose, nors ir atatuspėjai, pradėta galvoti apie reformas, Lietuvius ukininkija ir apskritai visa tauta ėmė ekonomiskai sparčiau atkusti, o Užnemunėje, kur veikė kiti istatymai, ekonominis pakilimas prasidėjo dar anksčiau. Iš ten atrado ir pirmieji iš ukininkų kilę Lietuviai šviesuoliai.

Apie Lietuvius tautos politines teises Rusų valdymo metu netenka daug kalbėti, nes jų teisių neturėjo nei pati Rusų tauta, o labiau jų neturėjo engiami ir tramdomi Lietuviai! Lietuvius savvališkai valdė generalgubernatoriai ir gubernatoriai su visu Rusų "činauninkų" štabu. Lietuvoje nebuvo nei žemiausios tarnybinės vietos kurioje būtų galėjęs įsikverbti Lietuvis. Mat, Lietuvis buvo savo Tėvynėje "inorodec" (kitatautis), be to, kitos tikybės, todėl jis buvo antros ir trečios rūšies pilietis, kaip lygiu budu bolševikų laikais buvo laikomas žmogum tiktai tas kuris parodė ištikimybę Maskvai ir turėjo kišeniuje bolševikų partijos nario bilietą. Panašiai budavo ir caro valdymo laikais: kas išsižadėdavo savo tautos ir, be to, priimdavo pravo-slavią, tas jau pasidarydavo nebe "inorodecu". Bet Lietuvius tautoje atsirado tik vienas-kitas kuris tuo nelietuvišku keliu nueidavo.

Tiktai po 1905 metų revoliucijos Lietuvius tauta atgavo šiek-tiek politinių teisių, tat galėjo, nors ir cenzūros varžoma, imti kelti viešumon carų administracijos savuale ir daromas skriaudas. Bolševikų laikais nei to nebuvo galima daryti. Lietuvius tauta galėjo pasiųsti Rusijos Dumon savo išrinktus kelis atstovus, kurie, kad ir nedrąsiai, nes pačios Dumos egzistencija buvo netvirta, kėlė balsą prieš Muravjovišką valdymą Lietuvoje.

(Bus daugiau)

PERKUNIA NAKTĮ

Kai vėlai naktį ima smarkiai žaibuoti ir griausni perkunija, iš miego išbunda ir ta dalis žmonių kuri paprastai miega. Žaibai ir perkunija turi savotišką terorą, kuris savo baisumu pasiekia kiekvieno protaujamą giją ir matymo ir girdėjimo pajautimus.

Žaibas trenkia nepaskirtose vietose, ir jis gali pataikyti visur. Nei vienas nėra užtikrintas kad į jo namą žaibas netrenks.

Visi bauginasi daugiausia paties žaibo garso — to tratancio garso, kuris orą sudrebina po žaibo pasirodymo. Bet ne visi žino kad perkuno trenksmas yra visai nepavojingas — tas žmogus kuris po smarkaus sužaibavimo gauna išgirsti perkuno garšą gali tik džiaugtis — nes karštas žaibas trenkia tas jau nespėja išgirsti to garso kurį sudarė į žemę nusidriekus erdvų elektros srovė.

•RUSIJA 1941 metais pagamipo apie 250 milijonus bačkų aliejaus, iš kurio apie 80 nuoš. paėjo iš Kaukazo srities.

•ŽMOGAUS mėsa nėra naturalis maistas jokiam gyvuniui. Daugiausia žmonių mėšą ėda tie žvėrys kurie koku nors netikėtu budu gauna jos paragauti, arba vėlesniu laiku, kai žvėrys nusensta ir nepajiegia pasigauti savo kito-kių gyvūnų maistui.

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

LIETUVIŲ KOMITETAS RENGIA 'U. S. NAVY DAY'

Spalių mėnesį bus užvesta vėjus gavimui jaunų vyrų į United States Navy. Tam sudaryta ir komitetas iš tautinių grupių, pavadintas The Cosmopolitan Navy Recruiting Committee. Tas komitetas pasitiki iš tautinių grupių surinkti bent 5,000 karo laivynui tinkamų jaunuolių.

Mayoras Lausche paskyrė kelių tautų narius sudarymui to Cosmopolitan Navy Recruiting Komiteto, į kurį nuo Lietuvių paskyrė Dirvos redaktorių K. S. Karpių. Įneina Čekų, Lenkų, Italų, Rumunų, Syru, Kroatų ir kitų tautų atstovai.

Lietuvių kolonijoje bus NAVY DAY. Tą Navy Day imasi rengti naujai sudarytas Lietuvių Karo Aktivumo Komitetas, kurio pirmininkas, Jurgis K. Venslovas jau susisėdė su U. S. Navy vajeaus viršininkais.

Lietuviams buvo skirta Spalių 13 kaip Navy Day, bet tas yra per greit, ir Lietuvių komitetas netrukus praneš kuria dieną rengimas įvyks.

Tuo tarpu, patarimas tėvams leisti savo vaikus stoti į U. S. Navy, savanoriais.

Karo laivynui reikalinga ne vien tik jūrą plaukti vyrų, bet visokių specialistų. Kurie tik priimti į laivyną, tie bus paskirstomi sulg visokių jų pasirinktų amatų ir profesijų, ir bus pasiūti į laivyno punktus. Jiems bus ir geresnis atlyginimas, ir bus išmokyti amatų kurie bus naudingi po karo.

Jeigu jūsu sunui vistiek reikia eiti į kariuomenę, leiskit jam laisvą norą stoti į laivyną. Jeigu bus priimtas, įsai turės progą prisiekti amate ir išsilavinime.

IŠ ŠV. JURGIO PARAPIJOS

MISIJOJ. Spalių 12 pradedės misijos Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje ir tiesis dvi savaites. Angliškų kalbų jaunimui nuo Spalių 12 iki 19, o suaugusiems Lietuviams nuo Spalių 20 iki 26. Tam tikslui bus du misijonieriai, kurių vardai dar neteko sužinoti.

Šiais audringais karo laikais žmonės turėtų kreipti ypatingą dėmesį ir skaitlingai lankyti misijas.

CHORŲ DARBUOTĖ. Šv. Jurgio par. bažnytinis choras pradeda savo reguliarius giedojimo pamokas penktadienį, 2 d. Spalių, po novenos pamaldų, apie 9 val., muzikos kambaryje. Visi seni nariai ir nauji, norintį prisirašyti prie choro, malonėsite prisiti laiku.

Choralis klubas (Choral Club) laiko savo praktikas trečiadieniais 7:30 val. vakare, taip pat muzikos kambaryje. Į šį chorą priklauso jaunimas nuo 14 m. iki 20 m. amžiaus, paskui įstoją į suaugusių bažnytinį chorą. Tėvai, malonėkit paskatinti savo vaikus ateiti ir prisirašyti prie Choral Club.

Nors čia priguli daugumoje tie ką pabaigė Šv. Jurgio mokyklą bet gali prigulėti ir lankantys viešąsias mokyklas. Šis choras gieda giesmes ir mišias per 9:30 val. mišias. Gintarė.

35 Mylios į Valandą

Ohio valstijoje bus griežtai prižiurima kad automobilistai nevažinėti greičiau negu po 35 mylias į valandą atvirais keliais. Miesto gatvėse, žinoma, reikia prisilaikyti miesto taisyklių.

Ohio gubernatoriaus atsisakė į valstijos kelių policiją prižiūrėti kad karo laiko greičio apribojimas nebūtų laužoma.

NEPRISIMA N. PARAPIJOJ. Ponas Gabaliauskas, arba ta "katalikiška spauda", kuri jam automobilį įtaisė, surengė savo ištikimiesiems rėmėjams "pateptuves" naujos parapijos salėje. Bet p. Gabaliauskas tose "pateptuvėse" taip išsilinkmė, ir įsidaivino kad parapijos apielininkės kaimynai griežtai pasipriešino ir uždraudė toje salėje daugiau pašalinams pokilius kelti.

Žinant, kad automobilistai nevažinėti greičiau negu po 35 mylias į valandą atvirais keliais. Miesto gatvėse, žinoma, reikia prisilaikyti miesto taisyklių.

Ohio gubernatoriaus atsisakė į valstijos kelių policiją prižiūrėti kad karo laiko greičio apribojimas nebūtų laužoma.

LIETUVIŲ KOMITETAS RENGIA 'U. S. NAVY DAY'. Tas komitetas pasitiki iš tautinių grupių surinkti bent 5,000 karo laivynui tinkamų jaunuolių.

Mayoras Lausche paskyrė kelių tautų narius sudarymui to Cosmopolitan Navy Recruiting Komiteto, į kurį nuo Lietuvių paskyrė Dirvos redaktorių K. S. Karpių. Įneina Čekų, Lenkų, Italų, Rumunų, Syru, Kroatų ir kitų tautų atstovai.

Lietuvių kolonijoje bus NAVY DAY. Tą Navy Day imasi rengti naujai sudarytas Lietuvių Karo Aktivumo Komitetas, kurio pirmininkas, Jurgis K. Venslovas jau susisėdė su U. S. Navy vajeaus viršininkais.

Lietuviams buvo skirta Spalių 13 kaip Navy Day, bet tas yra per greit, ir Lietuvių komitetas netrukus praneš kuria dieną rengimas įvyks.

Tuo tarpu, patarimas tėvams leisti savo vaikus stoti į U. S. Navy, savanoriais.

Karo laivynui reikalinga ne vien tik jūrą plaukti vyrų, bet visokių specialistų. Kurie tik priimti į laivyną, tie bus paskirstomi sulg visokių jų pasirinktų amatų ir profesijų, ir bus pasiūti į laivyno punktus. Jiems bus ir geresnis atlyginimas, ir bus išmokyti amatų kurie bus naudingi po karo.

Jeigu jūsu sunui vistiek reikia eiti į kariuomenę, leiskit jam laisvą norą stoti į laivyną. Jeigu bus priimtas, įsai turės progą prisiekti amate ir išsilavinime.

MOKYKITES ANGLISKAI

PAMOKOS SUAUGUSIEMS

Miesto mokyklų taryba atidaro Angliškos kalbos pamokas suaugusiems, Norwood Branch Library, 6405 Superior Avenue, pradedant Spalių 5, nuo 1 val. po pietų. Pamokos bus pirmadienį, antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį nuo 1 iki 3 val.

Pirmadienį ir trečiadienį pamokos bus vyrams ir moterims kurie nemoka kalbėti ar skaityti Angliškai, ir tiems kurie turi keblumų su kalba ir skaitymu Angliškai.

Antradienį ir ketvirtadienį pamokos bus tiems kurie nori toliau pažinti Angliškai.

Kreipkitės ten pat prie Mrs. McCarthy kuriems paminėtos valandos neleidžia lankyti pamokas, patirsit kada galit lankyti jums prieinamomis valandomis.

10,000 MOKINIŲ

Ohio State Universiteta, Columbus, Ohio, ši mokslo metų pradėjo lankyti 10,007 mokinius. Tai tikrai didelis universitetas, kaip geras Lietuvos miestelis.

Ten lanko ir keliolika Lietuvos vaikų ir panelių.

STATYS 5,000 NAMŲ

Federalė valdžia sutinka duoti pirmenybes medegų gavimui statyti dar bent 5,000 gyvenamųjų namų Clevelande. Jie bus nebrangesni \$6,000 ir nuoma nedidesnė kaip \$50 mėnesiui.

ZUVO 85

Trafiko nelaimėse Clevelando srityje iki šios savaitės pradžios užmušta 85 asmenys. Pernai iki rugs. 28 užmuštu buvo 90, taigi jau pradeda atsilikti žuvusių skaičius.

Staiga Atsalo

Su kalendorine pabaiga vasaros, Clevelandą užklupo visai šaltas rudens oras. Rugs. 28 miesto apielininkėse pasirodė net sniego. Rugs. 28-29 naktį buvo stipri šalna, temperatūra buvo nukritusi iki 38 laipsnių. Tokio šalto oro nebuvo Rugsėjo mėnesį per daug metų.

Šiomis dienomis pradėjo vėl atšilti. Dar juk bus "bobų vasara".

Jeanette MacDonald Lankysis Clevelande

Jeanette MacDonald, žymi dainininkė, lankysis Clevelande Spalių 19 d. pirmadienio vakare, patriotiškame parengime Public Music Hall. Ją pakvietė moterų grupė Alumnae of Flora Stone Mather College of Western Reserve University.

6 PRIGERĖ

Amerikos prekiniam laivynė iki šiol yra žuvę aštuoni Clevelandiečiai. Jie yra iš iki šiol žinomų 410 žuvusių ir 1,891 dingusių be žinios, nuo Rugsėjo 27, 1941, iki Rugs. 1, šių metų, kaip priešų submarinai pradėjo skandinti Amerikos pakraščiais veikiančius prekinis laivus.

Moterų 36 Kuopos Vakariene

Liet. Moterų Sąjungos 36 kp. rengia skania vakariene ir šokių sekmadienį, Spalių 4, pradžiai lygiai 6 val., Naujos parapijos salėje. Tikietais \$1. Malonėkit užsisakyti sau tikieta, telefonu KE. 6342.

Prie vakarienės bus gražūs dainų programos, dainuos A. Miliauskaitė, ir Mrs. S. Becker iš Detroito, prie jų bus dar ir kitų dainininkių.

Tą vakarą bus leista išlaimėjimas iki šiol platintais tikietukais.

Šio parengimo pelnas skiriamas statymui naujos bažnyčios.

Išanksto ačiū tiems kurie rezervuos sau tikietais telefonų, įlengvins mūsų sunkų darbą. Komisija.

Elena Klimienė-Grigaitė

Ji įstojo į S. V. kariuomenės slauges, ir gavo Antro Leitenanto laipsnį. Ji apleido Clevelandą pereitą penktadienį, išvyko į Fort Benjamin Harrison, Ind.

Elena ir jos motina p. Agota Grigienė yra artimos Dirvies ir tautinių reikalų rėmėjos.

MIRIMAI

Mirė Agota Vaitkevičienė

Rugsėjo 24 mirė Agota Vaitkevičienė (Šeškiutė), 60 metų amžiaus, žmona Juozo Vaitkevičiaus. Palaidota Rugs. 26, Lakeview kapinėse. Prie vyro liko dar sunus Juozas, dukterė Biruta Spiegel, ir šiaip giminės.

Velionė buvo Dirvos skaitytoja, laisvų pažiūrų rimta moteris. Iš Lietuvos Dobilius K., Pakuonio p., Suvalkijos. Ameriko įsigyveno 40 metų.

Velionė atvyko į Pittsburghą, kur jiedu ir vedė, iš ten atvažiuojo ir apsigyveno Clevelande 32 metai atgal. Čia jie turėjo krautuvėlę, gražiai Lietuviškai išauklėjo savo vaikus, dukterė Biruta seniau dikičiai pasitarnaudavo pianu koncertuose.

Likusiai velionės šeimai reikiame užuojautą, o jai, amžinos ramybės.

JUOZAS GIEDRAITIS

Juozas giedraitis, 59 m., mirė Rugs. 28, nuo 1576 E. 43 st. Laidojamas penktadienį, pamaldos Immaculate Conception bažnyčioje 9 val.

Liko 4 dukterys ir sunus. Laidojimo pasitarnavo laidojimų direktorė Della Jakubs.

LANKESI MARINAS

Žinomas vetos jaunuolis, Vacius Zambliuskas, parvyko į Clevelandą trumpam laikui pasisvečiuoti. Jis pats įstojo į U. S. Marines šios vasaros metu. Dabar parvažiuo jau su pora atžymėjimo ženklų — jis pasižymėjo šaudymuose. Už tai net gavo tokį greitą paleidimą važiuoti pasisvečiuoti.

Jis buna Quantico, Virginia. Vacius buvo Lietuvos kareivis ir šaulys.

AKYS

Ar gali lengvai skaityti žiūros žodžius?

Saugokis prasto ar įtempto matymo, kas padaro darbą sunkiu ir pavojingu, arba greit nuvargsti, ar gauti galvos skaudėjimą, ar nervuotumą, ar net ir skilvio bėdas. Kam kentėti nuo to kad daugeliui atvejų galima išvengti prisitaikant akinius.

Išgaminavimas kompetentingo su ilgu patyrimu refrakcionisto TELEFONUOKIT GL. 6239 Ateikit dieną arba vakare.

Egzaminavimas \$8 ir ir Akiniai \$4 auk.

10938 DREXEL AVE. S. W. kampas Drexel ir Parkwood Dr. Šešta gatvė šiaurės nuo Superior Ave

PHONE: ENdicott 4486

THOMAS E. DEWEY'S STATEMENT

The Following is a Statement by Thomas E. Dewey, Republican Candidate for Governor, to the Lithuanian, Latvian and Estonian Delegations at Republican Headquarters, New York City, September 23, 1942.

It is my genuine pleasure to meet this splendid group of Americans of Lithuanian, Latvian and Estonian extraction.

Already on two occasions, in 1940 and 1941, I have expressed views, commending the contribution by the Baltic peoples in the development of this country of our, and strongly condemning the temporary suppression and enslavement of Lithuania, Latvia and Estonia.

Being aware of your loyalty and devotion in the service of our country, I am taking this occasion to state once more my views.

First artisans for the colony of Virginia were recruited in the Baltic ports and here, in New York, the first teacher of classics, Dr. Alexander Carolus Curtius, came from Lithuania. Since the Middle Ages and long before the discovery of America, Lithuania had been a haven for the victims of religious intolerance. Modern Lithuania and her sister republics of Latvia and Estonia remained true to this tradition of tolerance and democratic ways of life. In the twenty-two years of independence, the Baltic Republics proved their abilities in self-government and in economic and cultural development, achieving high standards of living, complete economic independence, and developing world markets for their products shipped in own ships.

The aggression of the Baltic shores was totally unjust and evoked sympathies for the victimized Baltic nations throughout the world. The victorious democracies will never yield to "strategic" considerations of the more powerful neighbors of Lithuania, Latvia and Estonia. These people deserve their freedom, and they will once again achieve their independence. The Atlantic Charter is your hope, while the indomitable spirit and splendid traditions are your security. My views on this matter are very strong, and you will always have my support in helping to resurrect your homelands over their ruins left by this war.

I am glad to note that one of your people, Mr. William J. Drake, is the Republican Congressional nominee. I am certain of victory in the forthcoming election and I hope that, for the first time, there will also be a Congressman of Lithuanian descent.

I wish to thank you all for your support of my candidacy and of the Republican State ticket.

THOMAS E. DEWEY.

HAPPY at the success of the Republic of Lithuania Day proclaimed by the Governor of Illinois, Mr. Green, the Chicago Lithuanians expect to publish a little book about the affair. It will contain speeches by the American Minister to Lithuania, Mr. Norem, the speech by the Mayor of Chicago, Mr. Kelly, and the proclamation of the Governor, Mr. Green. It will be illustrated.

THE LITHUANIAN St. Francis Academy for Girls at Pittsburgh, Pa., started the academic year with an enrollment of 200. The Academy is now housed in a new building recently erected.

THE LITHUANIAN societies of Brooklyn, N. Y., have collected enough money to buy an ambulance for the American Red Cross. The presentation ceremonies took place on Sept. 30 in front of the local Lithuanian American Citizens Club.

MORTAL PERIL TO LITHUANIA

(Editorial in The Montreal Gazette, Sept. 21, 1942)

Citizens of The Netherlands are to be uprooted and resettled in "Eastland"—Estonia, Latvia, Lithuania, Ruthenia and the Ukraine—to "further the interests of the European community", in the words of a Dutch Quisling. The phrase is interesting.

Readers of Time Runs Out, Henry J. Taylor's odyssey of Europe on the eve, may remember his explanation of Germany's delay in releasing French prisoners of war. It was partly that the Nazis needed the prisoners' labor, partly that they could use them as hostages, but principally because of "a broad and insidious German conception, the principle of Volkerrwanderung, the wandering of the nations".

"It is", says Taylor, "the Nazi principle of breaking down national groupings by forced migration, establishing a general and universal substratum of nonentities under the Herrenvolk... There will be no Frenchmen, Italians, Belgians or Dutch in Hitler's Europe. There will only be German Herrenvolk, and the substratum".

This is the conspiracy, a plot against the life of their nation, to which Pierre Laval and Henri Philippe Pétain became party when they conscripted French workers for Germany. This is the conspiracy which will execute Hitler's maxim: "Minorities are a curse". The "interests of the European community", as the Nazis interpret them, give food for thought to every man who values his nationality.

Everett Kauffman

Sherman Moving & Storage

Perkraustom iš visur į visur LOCAL and LONG DISTANCE 1707 Crawford Rd. Cedar 4352

B. J. Radio Service

Expert Radio Taisymas — visas darbas Garantuojamas.

P. A. Prietaisai Visiems Tikslams. ŠSound Car. Darom rekordus. RADIOS ir TUBES 1363 E. 45TH ST. HE. 3028.

SKANŲS KUMPIAI

Pas mus gausit naminio darbo kumpius, dešras, visokias ruktas mėsos ir dešras, kokios daromos ir mėsatos Baltijos Kraštų gyventojai. Gaminamos tuo pačiu metodu. Užlaikomo visokią mėsą kokios tik reikia. (47)

Robert J. Stumpf

WEST SIDE MARKET Atdaras Pirmadienį, Trečiadienį, Penktadienį ir šeštadienį. Stand No. 3, kampe.

SEDAKOFF

GYDYTOJO RECEPTAS Greita pagalba nuo Bronchinų uždegimų, plaučių užsikimšimų, Ypatinai geras suaugusiems naktinių kosulių, šalčio ir užkimo. Neturi alkoholio, chloroformo nei kitų kenksmingų vaistų.

Eclair Cut Rate Drugs 7600 St. Clair Ave. Prescription Specialists Kampas E. 76 st. ENd. 9202

ATLANKYKIT MUSŲ PUKIĄ

SERVE - SELF KRAUTUVĖ

Geriausių valgių jūsų stalui. Kainos pigios.

Nereikia laukti — lengva pačiam išsirinkti.

Duosim kuogeriaus patarnavimą.

SAVININKAS J. BLAŠKEVIČIUS

Krautuvės pavadinimas

STANDARD FOOD MARKET

854 EAST 185TH STREET

Youth's Forum

6820 SUPERIOR AVE. - CLEVELAND, OHIO

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

ATTORNEY Nadas Rastenis won the Democratic nomination for the Legislature of Maryland in the 6th District of Baltimore, Md. He polled 3,532 votes. Six candidates were nominated, the highest receiving 4,799 votes, the lowest 3,183.

THE CHICAGO Lithuanians have joined battle against the campaign of misinformation about Lithuania and Lithuanians which is being systematically encouraged from certain quarters. Ed. Kublaitis, recently Editor of the Vytis, and L. Labanaukas have vigorously corrected some of the falsehoods. The Chicago papers carried corrections by the Consul of Lithuania, Mr. P. Dauzvardis, also. Ed. Kublaitis wrote in the Chicago Tribune "The Baltic States". Lon. L. Laban contributed an article "Little Nations" to the Chicago Sunday Times.

THE LITHUANIAN Relief Fund run under the auspices of the Lithuanian Roman Catholic Federation and registered with the State Department through the National Catholic Welfare Conference announces that from July 1, 1941, to Sept. 1, 1942, it has raised \$5,874.57 and expended \$6,779.62. The deficit was covered by the Federation. Some of the money was disbursed through the Committee of American Bishops, some through the Lithuanian Legation at the Vatican, and \$779.70 was sent direct by cable to some of the refugees and deportees in Siberia.

OF 160 MEN from Sugar Notch, Pa., serving in Uncle Sam's forces, 22 are Lithuanians. Of the four Chetaitis brothers (Nanticoke, Pa.) three are in the Navy, one is a Sergeant in the Army. All are volunteers. The three Maslauskas brothers of Plymouth, Pa., are all Lieutenants: Klem in the Navy, Vincas in the Marine Corps, Edward in the Air Corps.

Thus the Pennsylvania Lithuanians are writing history.

ANOTHER Lithuanian family with three boys in the service: the Rimkus family of St. Louis, Mo. Stanley is serving Uncle Sam as an electrician, Charles is in Australia as a Corporal in the Engineers, and Mike is a technician in the Air Corps. Charles was chairman of the Lithuanian Alliance Lodge 363, and Stanley was its financial secretary.

IN BALTIMORE, Md., the Council of the Lithuanian Societies has raised \$2,116.56 for the American Red Cross and sold \$34,000 worth of War Bonds. The Secretary of the Council is the lively Mrs. Vera Mikusauskas.

PVT. PETRAS JUKNYS writes to the Editor of Dirva that there is a sad lack of information about Lithuania and the Lithuanians among Americans in the army. The same, to some extent, holds true for a majority of American born Lithuanians. Our elders, it seems, have sadly neglected their duty to instruct their children about the land of their forefathers. Probably, a lively newspaper published in En-

Leads Legion

At its convention in Kansas City the American Legion adopted a resolution calling for the draft of 19 year olds, and opened its membership to veterans of World War II. Roane Waring, of Memphis, Tenn., new Legion commander, is shown above.

glish (like the Jaunimas formerly issued in Chicago) would be a great help.

REV. PRANAS J. JUSKAITA of Cambridge, Mass., celebrated the 25th anniversary of his ordination on Sept. 19. During this time he was pastor of the Lithuanian parish at Cambridge and has shown good qualities of leadership. He recently published a much needed prayer book for the older generation. His parish has the distinction of having the only Lithuanian parochial school in the Boston Archdiocese.

THE NOTED PROFESSOR Dewey warns against exaggeration of Stalin and his brand of government in Russia. In an article, "Frontiers of Democracy" he urges all possible aid to the United States and fighting Russia but should not mean the closing of eyes toward the glaring wrongs of Stalin's home and foreign policy. Exaggerated idealization of Russia cause us to agree to pay a high price, for instance, we might Russia annex Poland and the Baltic States.

JOHN G. POLTER

Lietuvius Namų Maliavotojas, Popieruotojas Dekoratorius

Daokit savo namų apdailą darbų prityrusiam ir atsakomam: Maliavojimą iš lauko ir vidaus, medžio darbų, stogų ar ryšių. Mane pasamdytius jums nereiks rūpintis ir įsiskot kitų amatininkų jūsų namo viškimui aptaisymui ir pagražinimui.

Turiu pilną aprūdą tose rūšių darbų kontraktoriaus.

495 East 123rd St. Telefonas POTomac 6899

Laikas Pakeisti Skrybėlę

Isigykit dabar sau

NAUJĄ RUDENINĘ SKRYBĖLĘ

MES esam gatavi jums patarnauti geriausiomis naujomis rudeninėmis skrybėlėmis — didžiausias pasirinkimas puikių vėliausių Pavidalų — Spalvų — Stilų

VYRAMS IR VAIKINAMS

Visokio amžiaus.

Kainos \$2.45 — \$3.95 — \$5.00

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirkinis. DYKAI Čia galit iškeisti savo Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave Atdara Vakaraus

Various small advertisements and notices on the far right edge of the page, including mentions of "Prad", "Nustat", "Buvus", "Washington", "Maskva", "Submarino", and "Nazių subn".